

Sociaal Plein

voor inkomen, zorg en werk

Kindpakket gemeente Hilversum

Kansen voor
kinderen

Kinderen in gezinnen met een laag
inkomen laten meedoen.

www.hilversum.nl/sociaalplein

 Hilversum
Mediastad

Inhoud

1	Samenvatting	3
2	Inleiding	4
3	Doelstelling	5
4	Wat gaan we doen?	6
5	Onderzoek in Nederland	10
6	Succesfactoren opzet en uitvoering Kindpakket Hilversum	11
7	Verdere ontwikkeling van het Kindpakket	14
8	Financiën gemeentelijk Kindpakket	15
9	Wat deden wij al?	16
10	Uitvoering	17
11	Planning en evaluatie	18
12	BIJLAGEN	19
Bijlage 1	Huidige voorzieningen voor kinderen vanuit maatschappelijke partners	20
Bijlage 2	Enkele cijfers uit de Armoedemonitor Hilversum 2015	22

1 Samenvatting

De gemeente Hilversum heeft een Kindpakket voor kinderen in gezinnen met lage inkomens. Ons Kindpakket is opgesteld op basis van gesprekken met kinderen, jongeren en hun ouders. Het is gemaakt in samenspraak met maatschappelijke organisaties.

Met dit Kindpakket wil Hilversum dat kinderen kunnen meedoen aan de samenleving. Het maakt tal van activiteiten mogelijk om sociaal isolement van kinderen te voorkomen. Ook geven we hiermee uitvoering aan de Klijsma maatregel. De landelijke overheid stelt structureel middelen beschikbaar aan gemeenten om er voor te zorgen dat ook kinderen uit een gezin met een laag inkomen kansrijk kunnen opgroeien. Die extra middelen dienen als aanvullende impuls. Samen met de reeds bestaande uitgaven van de gemeente aan kindvoorzieningen heeft de gemeente Hilversum jaarlijks een budget van € 620.000 beschikbaar.

Naast het Kindpakket is er door onze samenwerking met onder andere het Jeugdsportfonds, het Jeugdcultuurfonds en Stichting Leergeld nog meer mogelijk. Samen met de maatschappelijke organisaties en partijen in de samenleving willen wij de armoede van kinderen aanpakken, bijvoorbeeld wanneer kinderen om welke reden dan ook buiten de regeling van de gemeente vallen.

Het Kindpakket gaat in per 1 juli 2017. Inwoners kunnen vanaf dat moment een aanvraag doen. Om inwoners zoveel mogelijk bekend te maken met het Kindpakket, is er na de zomer een brede communicatiecampagne in het onderwijs en in buurten en wijken. Wij werken er naar toe dat de voorzieningen in de toekomst op basis van een naturaregeling worden toegekend. Daarmee sluit de uitvoering van het Kindpakket aan bij onze huidige werkwijze.

Het voorliggende voorstel is een begin. Aan het slot (vanaf hoofdstuk 7) wordt duidelijk dat dit een project in ontwikkeling is.

3 Doelstelling

De gemeente Hilversum zet stevig in om armoede bij kinderen te verlichten. Dat is hard nodig, want 8% van de kinderen in Hilversum leeft in armoede. Het uitgangspunt voor de gemeente is dat alle kinderen kansrijk opgroeien en het inkomen van de ouders geen belemmering is voor kinderen om mee te doen.

Alle kinderen moeten kunnen meedoen aan de activiteiten in de samenleving: van sport tot cultuur en van onderwijs tot gezondheidszorg. Gezinnen met een laag inkomen hebben minder mogelijkheden om mee te doen aan activiteiten. Zij hebben bijvoorbeeld onvoldoende middelen voor een lidmaatschap bij een sportvereniging en voor alles wat daar nog meer bij komt kijken, zoals sportkleding en schoenen. Of het zwemdiploma: met bestaande regelingen kan de zwemles wel worden betaald, maar wordt het diploma niet gehaald, omdat er een maximumbedrag per jaar is voor sportieve activiteiten. Ook komt het voor dat kinderen niet kunnen meedoen aan een schoolreisje, niet naar een verjaardagsfeestje gaan en dat ze zelden tot nooit op vakantie gaan. Met de extra middelen voor gemeenten worden de mogelijkheden voor kinderen uit minimagezinnen sterk uitgebreid.

“Als ik word uitgenodigd voor een verjaardag, zeg ik dat ik ziek ben.”

4 Wat gaan we doen?

Wij maken een nieuwe regeling waarin **maatwerk** kan worden geleverd. De bestedingsmogelijkheden worden ruimer, variërend naar de behoefte van kinderen op een bepaalde leeftijd. Zo zijn er, op de leeftijd dat een kind naar het voortgezet onderwijs gaat, veel meer schoolkosten en soms ook vervoerskosten. In de tabel in deze notitie over het Kindpakket (pagina 9) is te lezen wat er per leeftijd mogelijk is.

De middelen worden verder zoveel mogelijk verstrekt **in natura** of in gelijke strekking. Dat zal een gefaseerd proces zijn en is nu in veel gevallen nog niet mogelijk. Wij sluiten aan bij de huidige werkwijze van het Sociaal Plein, waarbij inwoners een aanvraag kunnen doen en de voorziening -na beoordeling- wordt toegekend. Op termijn maakt de Hilversumpas, als deze wordt ontwikkeld, het in de meeste gevallen mogelijk de voorzieningen in natura te verstrekken.

Wij willen dat de regeling zo goed mogelijk de kinderen **bereikt**. Samen met organisaties willen wij de bekendheid en het bereik verbeteren en we betrekken de kinderen hierbij. Jaarlijks berichten wij de ouders van gezinnen met een laag inkomen over het Kindpakket. Wij willen hoe dan ook goed samenwerken met organisaties die op dit gebied actief zijn in Hilversum. Ons doel is bestaande activiteiten te versterken waar gewenst en waar mogelijk.

Met het nieuwe Kindpakket zijn de volgende zaken mogelijk:

Baby-uitzet

Een tegemoetkoming in de kosten voor een baby-uitzet. Het gaat hier om de babykamer (ledikant met matras, commode en/of kledingkast) en/of voor aanschaf van een kinderwagen), tot een maximum van € 250.

Baby-peuterpakket, voor kinderen van 0 tot en met 3 jaar

Een tegemoetkoming in de kosten voor baby's en peuters in de eerste levensjaren. De vergoeding is leeftijdsafhankelijk en bouwt af van € 40 per maand in het eerste levensjaar naar € 20 per maand in het vierde levensjaar. Het gaat om de volgende kosten:

- Luiers
- Deelname aan educatieve en sportieve activiteiten, bijvoorbeeld peutergym of babyzwemmen
- Abonnement kindertijdschrift
- Lidmaatschap speel-o-theek
- Peuterspeelzaal, wanneer er geen indicatie is voor voor- en vroegschoolse educatie (VVE)
- Eigen verjaardag met een maximum van € 50.

Activiteiten: voor kinderen van 4 tot en met 17 jaar

Om sociale uitsluiting te voorkomen en om deelname aan de maatschappij te bevorderen is er geld beschikbaar voor onder andere sport en cultuur. Dit kan zowel gaan om lidmaatschap van een vereniging als het geven van een verjaardagsfeestje. Er is € 250 per kind per jaar beschikbaar.

Voor kinderen van 4 tot 17 jaar gaat het om de volgende kosten:

- Deelname aan culturele, educatieve, recreatieve en sportieve activiteiten
- Sportkamp (geen schoolkamp)
- Abonnement kinder- of jeugdtijdschrift
- Museumjaarkaart
- Lidmaatschap speel-o-theek
- NS-abonnement Kids Vrij in combinatie met OV-chipkaart (4 tot en met 11 jaar)
- NS-abonnement Dal Voordeel (vanaf 12 jaar)
- Eigen verjaardag met een maximum van € 50
- Cadeautjes voor verjaardag van vriendjes/klasgenootjes met een maximum van € 30.

Schoolkosten: het gaat (onder andere) om de volgende kosten:

- (vrijwillige) ouderbijdrage
- Schoolreisjes en excursies
- Pennen, mappen, schriften, etcetera
- Schooltas, gymtas en gymkleding
- Huur kluisje.

Er is voor kinderen die naar de basisschool gaan € 100 per kind per jaar beschikbaar. Er is voor kinderen die naar het voortgezet of middelbaar beroepsonderwijs gaan € 150 per kind per jaar beschikbaar.

In de volgende gevallen is er een hogere vergoeding:

- Voor het eindkamp van de basisschool (groep 8) eenmalig € 50 per kind extra.
- Bij de start van het voortgezet of middelbaar onderwijs is de maximale vergoeding eenmalig € 350 in plaats van € 150 per kind en daarnaast eenmalig € 200 extra voor introductiekamp / schoolreis.
- In de bovenbouw van het voortgezet (4 havo, 5 vwo, etcetera) of middelbaar onderwijs eenmalig € 500 per kind extra voor een meerdaagse schoolreis (excursie/werkweek).
- Bij de start van het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) is de maximale vergoeding eenmalig € 500 in plaats van € 150.

Zwemdiploma

De gemeente maakt het mogelijk dat alle kinderen uit minimagezinnen in groep 3 hun zwemdiploma kunnen halen. De bestaande vangnetregeling voor kinderen in groep 7 en 8 blijft bestaan, omdat er altijd kinderen zijn die door specifieke omstandigheden pas later hun zwemdiploma kunnen halen. Deze vangnetregeling wordt uitgebreid naar kinderen uit groep 6.

Fiets

- De ouders van kinderen in de basisschoolleeftijd (groep 3) kunnen eenmalig een bijdrage van € 100 krijgen in de kosten voor een kinderfiets. Is de fiets duurder of is er onderhoud nodig, dan kan voor die kosten een beroep worden gedaan op regeling 'Duurzaam: Bijzondere bijstand voor gebruiksgoederen' (BBG).
- Voor kinderen vanaf groep 8 is, voor de overgang naar het voortgezet of middelbaar onderwijs, eenmalig € 300 per kind beschikbaar voor de aanschaf van een fiets.

Identiteitskaart

In het Kindpakket kunnen de kosten voor een identiteitskaart (en foto's) worden vergoed. De Wet op de identificatieplicht geldt vanaf 14 jaar. Daarom is er voor tieners van 14 tot en met 17 jaar eenmalig een vergoeding voor aanschaf van een Nederlandse identiteitskaart met bijbehorende pasfoto's.

Computer

Door het toenemen van de digitale leeromgeving, kan in het Kindpakket elk kind een computer of laptop vergoed krijgen. Om de vijf jaar is het mogelijk de computer of laptop te vernieuwen.

Docent: “Als je een kind dat jarig is vraagt wat voor cadeautje het heeft gekregen, dan zegt hij of zij bijvoorbeeld: ik krijg nog een cadeautje.”

Berekeningswijze

Uit de Armoedemonitor van de gemeente Hilversum blijkt dat, van alle kinderen tot 18 jaar, 1.406 kinderen opgroeien in een huishouden met een inkomen tot 110 procent van het sociaal minimum. Omgerekend komen per leeftijdsklasse ongeveer 80 kinderen uit een minimagezin. De bevolkingsgegevens van de Armoedemonitor zijn van januari 2015. Daarom gaan we bij onze berekening uit van een wat groter aantal kinderen per jaar (90).

Leeftijd kind	Groep	Aantal kinderen	Baby / peuter	Zwemdiploma A	Schoolkosten incl. schoolreis	Schoolreis voortgezet onderwijs	Sport / cultuur / sociaal	Computer / laptop	ID-kaart	Fiets	x 90 kinderen	Per kind
Zwanger		90	250								22.500	250
0 tot 1		90	480								43.200	480
1 tot 2		90	360								32.400	360
2 tot 3		90	300								27.000	300
3 tot 4		90	240								21.600	240
4 tot 5	1	90			100		250				31.500	350
5 tot 6	2	90			100		250				31.500	350
6 tot 7	3	90		400	100		250			100	76.500	850
7 tot 8	4	90			100		250				31.500	350
8 tot 9	5	90			100		250				31.500	350
9 tot 10	6	90			100		250	450			72.000	800
10 tot 11	7	90			100		250				31.500	350
11 tot 12	8	90			150		250				36.000	400
12 tot 13	1	90			350	200	250			300	99.000	1.100
13 tot 14	2	90			150		250				36.000	400
14 tot 15	3	90			150		250	450	37,5		79.875	887,5
15 tot 16	4	90			150		250				36.000	400
16 tot 17	5	90			150	500	250				81.000	900
17 tot 18	6	90			150		250				36.000	400
Raming											856.575	

Bij 70% gebruik ²		€ 599.603
Schoolkosten MBO leerlingen (30)	€ 350 per kind	€ 10.500
Uitbreiden zwemvangnet naar groep 6		€ 7.000
Totaal Kindpakket		€ 617.103

² Uit het onderzoek naar Kindpakketten in Nederland blijkt in voorgaande jaren dat 60% van de doelgroep werd bereikt. Met een intensievere campagne verwachten wij een bereik van 70%.

5 Onderzoek in Nederland

Het Nederlands Jeugdinstituut heeft verschillende onderzoeken naar kinderen en armoede op een rij gezet. Daaruit blijkt dat armoede onder kinderen **sociale uitsluiting** kan veroorzaken. Dit komt aan de ene kant doordat die kinderen niet deelnemen aan sport, cultuur of het verenigingsleven. Ook komt het doordat er onvoldoende toegang is tot 'sociale grondrechten': onvoldoende toegang tot veiligheid en saamhorigheid in de buurt en voorzieningen aanbod voor kinderen.

Kinderen zoeken **zelf oplossingen** voor de armoede, bijvoorbeeld met bijbaantjes. Verder blijkt uit onderzoek dat kinderen hun armoede **verbergen** voor vriendjes. Ook praten ze er niet over met hun ouders en laten hen niet merken als ze iets willen hebben of doen dat geld kost. Armoede **bepert kinderen** ook in hun **ontwikkeling**. Kinderen ervaren stress op het moment dat ze armoede verbergen. Armoede hangt dan ook samen met de kans op schoolverlaten zonder voldoende startkwalificatie.

Het Ministerie van Sociale Zaken heeft onderzoek laten doen naar de huidige kindvoorzieningen die gemeenten aanbieden. Veel gemeenten verstrekken de voorzieningen via natura of op declaratiebasis achteraf. Bij de meeste gemeenten is de doelgroep niet goed in beeld en als dat wel zo is, wordt gemiddeld 60% van de doelgroep bereikt. Het bereik van de voorzieningen wordt vergroot als er een duidelijke, eenduidige en laagdrempelige toegang is. In veel gemeenten is, sinds de afschaffing van de landelijk vastgestelde inkomensgrens van 110%, de inkomensgrens van de verstrekkingen verlegd naar 120% van het wettelijk sociaal minimum. Bij 72 van de 80 onderzochte gemeenten is sprake van een Kindpakket of van een bundeling van voorzieningen voor kinderen in natura of gelijke strekking. Elk Kindpakket bestaat uit voorzieningen voor maatschappelijke participatie, school en in iets mindere mate vervoer. Daarnaast wordt ook bijgedragen in kleding of levensonderhoud, maar niet altijd via het Kindpakket.

Uit het onderzoek blijkt dat er diverse succesfactoren van belang zijn rond de opzet en uitvoering van een Kindpakket in Nederland, namelijk:

- Groot bereik van de doelgroep door samenwerking met intermediaire partijen, maatschappelijk middenveld en lokale ondernemers.
- Maatwerk om te bepalen wat kinderen nodig hebben via consulent, sociaal team en intermediairs.
- Door verstrekkingen in natura of door goede controle achteraf kan worden geborgd dat kinderen en jongeren daadwerkelijk worden bereikt.
- Brede communicatie over het Kindpakket via onder andere digitale media.
- Betrokkenheid van kinderen bij de totstandkoming en uitvoering van het Kindpakket.

Aan de hand van bovenstaande succesfactoren hebben wij het Kindpakket ingericht.

Ouder: "Onze zoon ging op zwemles, maar hij kon zijn diploma niet halen. Hij doet er namelijk te lang over en dan wordt het niet vergoed."

6 Succesfactoren opzet en uitvoering Kindpakket Hilversum

Succesfactor 1: Groot bereik van de doelgroep door samenwerking met intermediaire partijen, maatschappelijk middenveld en lokale ondernemers.

Wij werken nauw samen met onder andere Stichting Leergeld, Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds. Het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds zijn er op gericht dat via intermediairs een aanvraag kan worden gedaan. Dit is aanvullend op wat de gemeente aan voorzieningen heeft. Als zowel de gemeente als het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds geen mogelijkheden hebben (en overigens ook de school in de vorm van de vrijwillige ouderbijdrage) kan Stichting Leergeld voorzieningen treffen. Daarnaast wordt op dit moment onderzocht of medewerkers van het Sociaal Plein intermediair kunnen worden voor het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds, zodat de inwoner daar direct terecht kan voor een verwijzing. Het is daarbij wel van belang dat er intermediairs blijven via maatschappelijke organisaties, omdat er soms wat schroom is om rechtstreeks bij het Sociaal Plein aan te kloppen.

Armoedeproblematiek dient in een breder perspectief te worden geplaatst: de gezinnen die al jarenlang van een laag inkomen moeten rondkomen ervaren stress, hebben gezondheidsproblematiek en onder hen zien wij ook vaker psychische problematiek. De gezinnen die jarenlang op of onder het bijstandsminimum leven, zitten in een vicieuze cirkel. Wij sluiten met ons beleid aan bij de uitgangspunten van de Kadernota Sociaal Domein. In de afgelopen jaren werkten wij met maatschappelijke organisaties aan het eerste fundament voor buurt- en zorgnetwerken. Dit wordt de komende jaren geïntensiveerd, waarbij ook grote aandacht is voor de afspraken tussen het Sociaal Plein en buurt- en zorgnetwerken. Wij zullen in de buurt- en zorgnetwerken informatie over het Kindpakket geven en sluiten aan bij deze samenwerking om de oorzaken en de gevolgen van de armoede onder kinderen aan te pakken.

Op 15 december 2015 hebben wij een bijeenkomst gehad met 11 **organisaties** die direct betrokken zijn bij kinderen in minimagezinnen. Duidelijk werd dat er behoefte is aan een overzicht en uitwisseling van elkaars mogelijkheden. De maatschappelijke organisaties bieden samen veel alternatieve voorzieningen en kunnen helpen om ouders en kinderen beter te bereiken. Zo is er de speelgoedbank, de kledingbank, de voedselbank (die regelmatig babypakketten verzorgt), etcetera. Wij hebben afgesproken een vervolgbijeenkomst te organiseren en met elkaar in beeld te brengen wat er, naast het gemeentelijke Kindpakket, nog meer mogelijk is aan voorzieningen voor kinderen in minimagezinnen. Ook zal deze bijeenkomst voorzien in de behoefte aan uitwisseling en afstemming over onderlinge mogelijkheden.

Op het Armoedeplatform, waar veel Hilversumse organisaties (maatschappelijke organisaties, kerken en bedrijven) samenwerken om armoede te bestrijden, presenteerden wij de plannen voor het Kindpakket. Ook met deze partijen bespreken we mogelijkheden hoe de verschillende programma's elkaar kunnen versterken.

Succesfactor 2: Maatwerk om te bepalen wat kinderen nodig hebben via consulent, sociaal team en intermediairs.

Er is maatwerk doordat we inspelen op de specifieke (leeftijds-)situatie en behoefte van een kind. Verder kijken we altijd naar wat er in de individuele situatie nodig is. Dit is kenmerkend voor de Bijzondere Bijstand, waarbinnen het Kindpakket valt, en voor de huidige werkwijze van het Sociaal Plein. Ook als er een nijpende situatie is bij inwoners die (net) niet onder de 110% van het bijstandsminimum vallen, levert het Sociaal Plein maatwerk en is er een mogelijkheid om voorzieningen toe te wijzen. Naast het Kindpakket van de gemeente is er door onze samenwerking met het Jeugdsportfonds, het Jeugdcultuurfonds en Stichting Leergeld nog meer mogelijk. Bijvoorbeeld voor kinderen die -om welke reden dan ook- buiten de gemeentelijke regeling vallen.

Succesfactor 3: Door verstrekkingen in natura of door goede controle achteraf wordt geborgd dat we kinderen en jongeren daadwerkelijk bereiken.

Het ministerie van Sociale Zaken heeft in een landelijke bijeenkomst aangegeven dat de maatregelen van Klijnsma beogen aan te sluiten bij de infrastructuur van de gemeenten. De huidige werkwijze van de gemeente Hilversum is niet op basis van toekenning in natura. Ook in het Kindpakket wordt nog niet met verstrekking in natura gewerkt, met een enkele uitzondering zoals de regeling voor het halen van een zwemdiploma. Wij werken er naar toe dat de voorzieningen gefaseerd op basis van een natuuregeling worden toegekend. Het is onze bedoeling via de Hilversumpas, eventueel in combinatie met vouchers, bepaalde voorzieningen te verstrekken. Door controle achteraf, waarover inwoners geïnformeerd worden via het aanvraagformulier, waarborgen we dat kinderen en jongeren daadwerkelijk worden bereikt.

Succesfactor 4: Brede communicatie over het Kindpakket via onder andere digitale media.

- Inwoners met een bijstandsuitkering sturen wij jaarlijks een aanvraagformulier. We sturen dan ook een korte brochure over het Kindpakket mee.
- In de reguliere contactmomenten met de medewerker van het Sociaal Plein wijzen we inwoners op de minimaregelingen waarop zij mogelijk recht hebben en krijgen zij het aanvraagformulier en de brochure mee.
- Inwoners die geen gebruik maken van een regeling of voorziening, maar er wel voor in aanmerking komen, informeren wij via een animatiefilmpje op de website van Hilversum, op websites van maatschappelijke partners (zoals de bibliotheek, centrum voor jeugd en gezin, scholen, sportclubs, vluchtelingenwerk en vrijwilligersorganisaties) en via schermen in de stad (station en andere plekken in de stad).
- Verder informeren wij deze potentiële doelgroep regelmatig over de mogelijkheden voor ondersteuning via gemeentepagina in de Gooi- en Eembode.
- Wij overwegen een directe mailing vanuit de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) om ouders attent te maken op extra uitgaven, wanneer hun kind een specifieke leeftijd bereikt.
- De groep inwoners met een laag inkomen is goed te bereiken via mond-tot-mondreclame. Wij willen daarom met onze maatschappelijke partners afspreken dat zij inwoners wijzen op de regelingen en hen zo nodig doorverwijzen naar het Sociaal Plein.
- Specifieke actie in het onderwijs: schriftelijke informatie en eventueel op ouderavonden. Wij bieden scholen de animatiefilm voor op hun site. Idee van een school: informatiemarkt op school voor ouders en kinderen.
- Ook geven wij informatie aan de kinderopvang, het peuterspeelzaalwerk, de buurtnetwerken en de zorgnetwerken in de wijken en buurten zodat medewerkers de ouders kunnen informeren.
- Wij vragen hulp aan kinderen en jongeren rondom de bekendmaking van diverse minimaregelingen. Onderdeel daarvan kan een poster zijn voor op school en inabri's.
- Met de projectleider vanuit de gemeente hebben wij contact over mogelijkheden om ons door de Kinderraad in de toekomst te laten adviseren over het Kindpakket.
- Mocht in oktober blijken dat er nog onvoldoende gebruik wordt gemaakt van het Kindpakket, dan gaan wij opnieuw de inwoners rechtstreeks benaderen.

Ouder: "Mijn Nederlands is niet zo goed, ik kan het niet zo goed uitleggen. Dan vraag ik mij wel eens af: komt het dáár door, dat de ander iets wel krijgt en ik niet?"

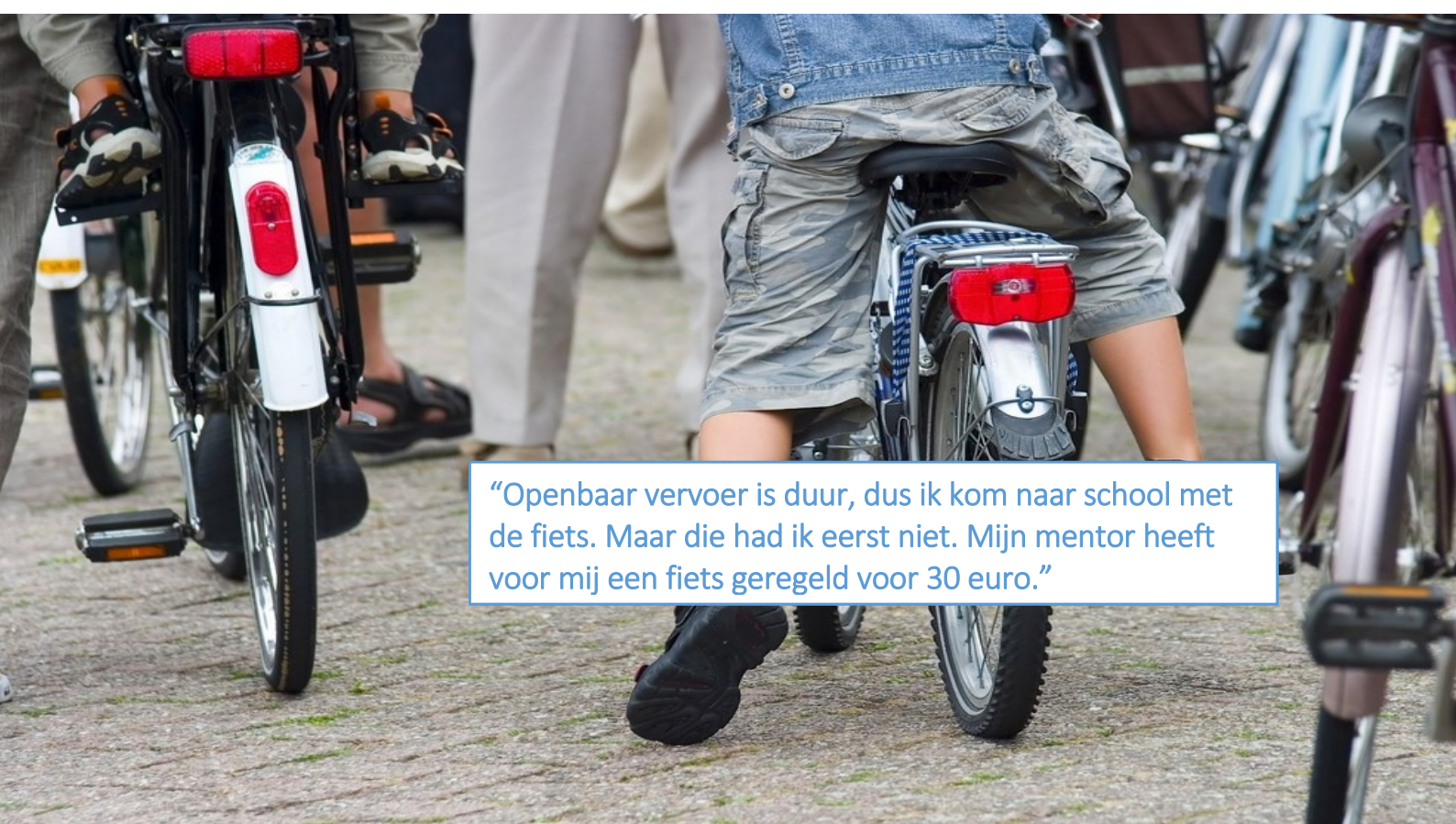
Succesfactor 5: Betrokkenheid van kinderen bij de totstandkoming en uitvoering van het Kindpakket.

Wij hebben gesproken met **ouders en kinderen** uit minimagezinnen, tijdens een bijeenkomst op 5 januari 2017. Wij hadden een gesprek met vijf gezinnen, ouders en kinderen in twee groepen. De gezinnen bereikten wij op basis van willekeurige selectie uit de gegevens van het Sociaal Plein. Ouders en kinderen gaven ons mee dat er middelen ontbreken om te kunnen meedoen aan verjaardagen, aan sociale en sportieve activiteiten of om op vakantie te gaan. Verder ervaren ouders op bepaalde momenten in de opvoeding, bijvoorbeeld als kinderen naar de middelbare school gaan, dat de kosten verder oplopen en dat zij niet voldoende middelen hebben.

Op 10 februari 2017 hebben wij één van de **basisscholen** (Avonturijn) in Hilversum bereid gevonden om via bureau ConsultingKids het onderwerp armoede te verkennen en ons te laten adviseren door de basisschoolkinderen. De uitkomsten zijn deels verwerkt in ons plan en worden bovendien op 18 mei met de kinderen besproken. De kinderen vonden het belangrijk dat er basisvoorzieningen zijn voor kinderen, dat er reclame voor wordt gemaakt, dat er -ook op school- normaal over gesproken kan worden, etcetera. ConsultingKids heeft over het gehele project, waaraan tien gemeenten deelnamen, suggesties en tips verzameld. De 'ruwe' uitkomsten geven een schat aan interessante tips en suggesties zoals: een restart-loterij (in één keer een nieuwe start winnen), een buurtcamping opzetten (samen de camping opbouwen en activiteiten organiseren) en een talentscanner. Wat ons betreft blijven wij met kinderen -en ook met de Kinderraad- in gesprek om verfrissende ideeën op te doen en te kijken of kinderen hierin zelf een rol kunnen spelen.

Wij zijn ook op verschillende scholen van het **voorgezet onderwijs** in gesprek geweest met jongeren. Zo spraken wij op 1 februari jongeren op het College de Opmaat. Duidelijk werd dat de leerlingen geen ongemak of achterstand voelen ten opzichte van andere leerlingen. Wel vertelden zij over hoe hun ouders de eindjes aan elkaar knopen om ervoor te zorgen dat hun kinderen kunnen meedoen. Soms vragen de ouders een familielid iets mee te betalen en soms biedt een professional uit de omgeving praktische hulp.

Ook deden wij op 15 februari mee aan een les maatschappijleer op Hilfertsheem. Als belangrijke aandachtspunten kwamen naar voren: de mogelijkheid van een budgetcoach, reizen met openbaar vervoer en kleding kopen. Een paar kinderen gaven aan te willen meedenken over het Kindpakket en ook een rol te willen spelen in activiteiten voor jongeren. Het idee van budgetcoaching nemen wij op in het Uitvoeringsplan Schuldhulpverlening.

“Openbaar vervoer is duur, dus ik kom naar school met de fiets. Maar die had ik eerst niet. Mijn mentor heeft voor mij een fiets geregeld voor 30 euro.”

7 Verdere ontwikkeling van het Kindpakket

Hierboven beschreven wij de succesfactoren voor Kindpakket. De gemeente ziet dit Kindpakket als een belangrijke basis. Dit is wat de gemeente aan voorzieningen kan bieden. Maar we zien tegelijkertijd dat de kracht komt vanuit de samenleving en dat er veel meer mogelijk is als wij het Kindpakket in gezamenlijkheid verder ontwikkelen. Veel organisaties doen iets voor kinderen in een armoedesituatie. Wij hebben dat ondervonden tijdens onze gesprekken met diverse organisaties. Maatschappelijke non-profitorganisaties, kerken en private partijen zijn zeer actief en willen graag iets doen voor kinderen in minimagezinnen. Zij voelen zich betrokken en willen een steentje bijdragen.

Er gebeurt al heel veel. De wens bestaat om dit meer inzichtelijk te maken. De Hilversumpas biedt hierin uitkomst: met de pas kunnen inwoners en organisaties makkelijk zien wat er allemaal mogelijk is. De pas stimuleert aan de ene kant samenwerking en biedt aan de andere kant ruimte aan organisaties om slagvaardig bij te dragen. Organisaties hebben iets te bieden dat via de Hilversumpas beschikbaar is. Een voorbeeld is de eindejaarsattentie. Eind 2016 zorgde de gemeente met hulp van private partijen voor een voucher voor een bezoek aan theater of film, wat veel inwoners waardeerden. Zo iets inspireert wellicht andere organisaties en partijen om de volgende keer mee te doen en hun actie op de pas te laden.

Veel voorzieningen, zoals babypakketten en verjaardagspakketten, worden met inzamelingsacties en crowdfunding opgezet. Inwoners kunnen daarmee iets betekenen voor elkaar en de samenleving. Wij willen die kracht in de samenleving koesteren: niet alleen als gemeente, maar met elkaar de aanpak ontwikkelen.

In het komende jaar willen wij met organisaties een gezamenlijke aanpak ontwikkelen om de vicieuze cirkel van armoede te verkleinen of zelfs te doorbreken. Het gaat om een overzicht van initiatieven en om initiatieven gezamenlijk te ontwikkelen (zoals HilversumTalent), om initiatieven van inwoners te verbinden en het gaat om wederkerigheid. De sleutel voor het daadwerkelijk doorbreken van de cirkel van armoede is in handen van de inwoners en de organisaties. De gemeente wil daarin volgen, verbinden en erop aansluiten.

Voorbeelden die van toegevoegde waarde zijn als aanvulling op het Kindpakket:

- **Vakantiemogelijkheden:** wij willen met de maatschappelijke organisaties mogelijkheden onderzoeken voor vakantieactiviteiten in Hilversum en omgeving voor alle kinderen.
- **HilversumTalent** is een project dat wij met maatschappelijke partners willen opzetten. Het gaat om een talentenjacht voor kinderen van 6 tot en met 18 jaar. Alle kinderen uit Hilversum mogen zich inschrijven voor een auditie om op die manier hun talent te laten zien. Ervaringen elders laten zien dat met dit soort projecten veel kinderen van ouders met een laag inkomen worden bereikt. Het doel van de talentenjacht is, naast meer bekendheid genereren voor het Jeugdcultuurfonds, een (gratis) podium bieden voor alle kinderen in Hilversum, ongeacht leeftijd, culturele of financiële aspecten.

8 Financiën gemeentelijk Kindpakket

In 2016 is in het kader van Meedoen € 222.443 uitgegeven aan kindvoorzieningen. Dit betrof het totaal aan:

- Indirecte schoolkosten (416 betalingen € 69.710)
- De PC regeling (107 betalingen € 47.417)
- Activiteiten (423 betalingen € 105.315).³

Met de toevoeging van de extra middelen vanuit de Rijksoverheid van € 397.000 is er totaal € 619.443 beschikbaar.

Wij hebben het pakket berekend op de totale groep van kinderen uit gezinnen met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm. Bij een bereik van 70% verwachten wij aan totale kosten: € 617.102. Dit past binnen de middelen die de gemeente ter beschikking heeft.

³ Het overzicht betreft het aantal betalingen, in een aantal gevallen is er voor meerdere kinderen in een gezin in één keer uitbetaald.

9 Wat deden wij al?

De gemeente Hilversum heeft verschillende minimaregelingen. Eén daarvan vormt de regeling Meedoen voor 18-. De regeling is kortgezegd als volgt:

- Indirecte schoolkosten worden tot een bepaald maximum vergoed: € 75 per jaar voor het basisonderwijs en € 150 per jaar voor het voortgezet onderwijs. Bij start van de middelbare school of MBO geldt een hogere vergoeding van € 250.
- De aanschaf van een computer voor schoolgaande kinderen wordt eens in de vijf jaar tot een maximum vergoed van € 450 per huishouden.
- De kosten van deelname aan culturele, educatieve, recreatieve en sportieve activiteiten worden tot een maximum vergoed van €200 per kind per jaar.

Deze regeling 18- wordt dus nu opgenomen in het Kindpakket en aanzienlijk verruimd.

Er zijn nog enkele regelingen voor minima, maar dan vanuit andere organisaties. Zo kunnen kinderen sporten of muziekles nemen via een bijdrage vanuit het **Jeugdsportfonds** en het **Jeugdcultuurfonds**. De **Stichting Leergeld** fungeert als achtervang als er geen bijdragen meer zijn vanuit het onderwijs of gemeente en zorgt voor aanvullende financiering.

Ook andere **maatschappelijke organisaties** dragen vaak een steentje bij, zoals de voedselbank en de speelgoedbank. Het **onderwijs** beschikt over middelen of maakt zelf 'potjes' om kinderen aan activiteiten mee te laten doen.

10 Uitvoering

Het Sociaal Plein zal het nieuwe gemeentelijke pakket voor kinderen uitvoeren. De werkwijze is als volgt:

- Elk jaar kunnen ouders van kinderen uit gezinnen met een laag inkomen een aanvraag indienen.
- Er vindt een lichte toetsing plaats.
- Dan wordt er een tegoed toegekend.
- Steekproefsgewijs vraagt het Sociaal Plein kwitanties.

Het behalen van een zwemdiploma A voor leerlingen in groep 3 wordt ook mogelijk gemaakt. De gemeente rekent via het Jeugdsportfonds per afgenomen pakket af met het zwembad. Wij willen daarnaast ook de zwemvangnetregeling uitbreiden naar leerlingen in groep 6.

Het pakket gaat in per 1 juli 2017.

11 Planning en evaluatie

De planning ziet er als volgt uit

Onderwerp	Tijdstip
Collegebesluit	9 mei
Commissie	14 juni
Collegebesluit	4 juli
Opstellen communicatieplan (brief voor elk minimagezin, informatie op de gemeentepagina, beleidsregels en publieksinfo op website, brieven naar organisaties zoals sportverenigingen, brochure, etcetera)	April-juli
Opstellen aanvraagformulier, rapportages, beschikkingen en werkinstructies voor de uitvoering	Mei-juni
Invoeren in registratiesysteem	Juli
Ingang pakket	1 juli
Opstellen brochure met alternatieven	Mei-juni
Informerende minimagezinnen, scholen, etcetera	Augustus-september
Projectplan voor overzetten van (onderdelen van) Kindpakket in natuuregeling met ingang van 1 juli 2018	Augustus-september
Peiling afname pakket en eventueel extra publicatiemoment	Oktober
Evaluatie	April 2018
Rapportage	Mei-juni 2018

Evaluatie

In april 2018 voeren wij een Armoedemonitor uit. In deze monitor wordt het bereik van het Kindpakket onderzocht. Verder rapporteren wij in de jaarstukken over de uitvoering van deze regeling. Wij zien dit eerste jaar van het Kindpakket als een proefjaar. Niet alleen is dit een proefjaar waarin wij willen ervaren in hoeverre wij de inwoners voldoende bereiken. Ook wordt komend jaar besteed om verder te werken aan een gefaseerde invoering van een natuuregeling.

12 BIJLAGEN

- Bijlage 1 Huidige voorzieningen voor kinderen vanuit maatschappelijke partners
- Bijlage 2 Enkele cijfers uit de Armoedemonitor Hilversum 2015

Bijlage 1 Huidige voorzieningen voor kinderen vanuit maatschappelijke partners

Jeugdsportfonds (tot 120% Wsm)	Fonds voor kinderen die om financiële redenen geen lid kunnen worden van een sportvereniging. Bijdrage wordt verstrekt voor contributie, kleding. Doorverwijzing gebeurt door intermediairs. Jaarlijks mogelijk € 225.
Jeugdcultuurfonds	Fonds wil kinderen in achterstandsposities de kans geven om mee te doen door actieve kunstbeoefening. Voor deze kinderen is ontwikkeling via bijvoorbeeld musiceren en toneelspelen nauwelijks weggelegd. Lessen, instrumenten en dergelijke worden vergoed. Doorverwijzing gebeurt door intermediairs. Kinderen kunnen € 450 aanvragen.
Jeugdeducatiefonds	In ontwikkeling.
Stichting Leergeld Wijdemeren Hilversum	Zijn er geen voorzieningen of zijn de voorzieningen niet toereikend, dan biedt Stichting Leergeld hulp in de vorm van giften in natura of vergoeding van kosten aan clubs en scholen. De Stichting inventariseert de thuissituatie en bekijkt de mogelijkheden.

Toelichting op bovenstaande tabel (voorzieningen voor kinderen vanuit maatschappelijke partners).

Voor het **Jeugdsportfonds** wordt jaarlijks € 40.000 begroot door Hilversum. Intermediairs (zoals de leerkracht en hulpverlener) bemiddelen zodat kinderen en jongeren tussen de 4 en 18 jaar, uit gezinnen met een inkomen van maximaal 120% van het sociaal minimum, kunnen sporten. Het Jeugdsportfonds betaalt de contributie en in bepaalde gevallen sportattributen. In 2016 konden 210 kinderen sporten via het Jeugdsportfonds Hilversum.

Daarnaast kunnen kinderen in groep 7 en 8 gebruikmaken van de gemeentelijke zwemvangnetregeling en alsnog het zwemdiploma A halen. De gemeente Hilversum heeft hiertoe jaarlijks € 10.000 begroot en in 2016 maakten er 37 kinderen gebruik van.

Het **Jeugdcultuurfonds** maakt het mogelijk dat kinderen tussen de 4 en 18 jaar en uit financieel minder draagkrachtige gezinnen toch kunnen meedoen. De aanvraag loopt via intermediairs. Het toegekende bedrag van totaal € 450 wordt direct betaald aan de instelling waar het kind les heeft. In 2015 werden voor 30 kinderen uit Hilversum middelen aangevraagd voor in totaal € 9.718. Op de begroting van Hilversum staat voor het Jeugdcultuurfonds jaarlijks € 50.000.

Stichting Leergeld ondersteunt bij het aanvragen van voorzieningen en kan aanvullende hulp bieden in de vorm van giften in natura of vergoeding van kosten aan clubs en scholen. De Stichting biedt hulp als er geen mogelijkheden meer zijn van scholen en gemeenten. In 2015 werden 107 gezinnen geholpen. Er werd voor € 24.000 aan hulp verleend. Een gemiddelde toegewezen aanvraag kwam uit op ongeveer € 197.

Kosteloze alternatieven

Er zijn mogelijkheden om kosteloos of zeer goedkoop van alternatieven gebruik te maken. Wij willen samen met de maatschappelijke partners dit overzicht samenstellen, zodat wij ouders en kinderen uit gezinnen met een laag inkomen ook voorzieningen kunnen bieden die geen of weinig geld kosten. Dit betreft niet alleen goederen, maar ook bepaalde diensten zoals bijvoorbeeld huiswerkbegeleiding. Het plan is om in de informatie die wij straks verspreiden ook dit overzicht op te nemen.

Bijlage 2 Enkele cijfers uit de Armoedemonitor Hilversum 2015

Uit armoedemonitor Kwiz

In Hilversum wonen 18.139 jongeren onder de 18 jaar. Hiervan wonen er 1.406 in een gezin met een inkomen tot maximaal 110 % Wsm. Dit betreft 8% van alle jeugdigen.

Eenoudergezinnen behoren vaker tot een minimahuishouden dan andere huishoudens: van alle 1.645 **eenoudergezinnen** in de gemeente leeft een kwart op een inkomen tot 110% Wsm.

(CBS gegevens Statline: 2000 kinderen in 2013 met kans op armoede, 11,9% (Nederland 12,9%))

Kwiz

Het percentage minima ligt onder het landelijke gemiddelde. In Hilversum leven ruim 3400 gezinnen op bijstandsniveau. In de wijkgebieden Noordoost en Oost woont bijna de helft van alle minimahuishoudens in de gemeente. Bijna zes op de tien minimahuishoudens zijn **langer dan drie jaar** afhankelijk van een dergelijk inkomen. Dit zijn 1.977 huishoudens.

In 2014 zaten 963 huishoudens in de gemeente op enig moment in een minnelijk of wettelijk **schuldhulpverleningstraject**. Dit is iets meer dan 2% van alle huishoudens in de gemeente.

Van de totale gebruikersgroep van **schuldhulpverlening** heeft 60% een inkomen tot 110% Wsm en heeft 16% gebruik gemaakt van een of meerdere Wmo-voorzieningen.